

BESLUT

2015-02-02

Dnr: 14/01973

SAKEN

Västmanlandsnytt, SVT1, 2014-08-21, kl. 19.15 och *Tvårsnytt*, SVT2, 2014-08-21, kl. 21.45, inslag om Trumslagarbackens ålderdomshem; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslagen fällt. Granskningsnämnden anser att de strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

FÖRELÄGGANDE

SVT ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGEN

Inslagen var i huvudsak likalydande. I det så kallade löpet sades följande.

Personalen kritisk när kommunalt vårdboende övergår i privat regi.

Inslaget i *Västmanlandsnytt* påannonserades på följande sätt.

Efter att Carema misskött verksamheten vid Trumslagarbackens äldreboende i Västerås tog kommunen över driften. Det var förra året men till vintern ska ett nytt privat vårdbolag ta över verksamheten och personalen fruktar att historien med munkavel och dåliga arbetsförhållanden ska upprepa sig.

Inslaget i *Tvårsnytt* påannonserades på följande sätt.

Efter att Carema misskött verksamheten vid Trumslagarbackens äldreboende i Västerås tog kommunen över driften. Det var förra året men till vintern ska ett nytt privat vårdbolag ta över verksamheten och nu är personalen oroad.

Därefter sa reportern:

Trumslagarbackens äldreboende i Västerås har blivit en oroshärd för personalen. Allt

sedan det blev klart att det privata vårdbolaget Vård i Rosstorp ska ta över verksamheten från kommunen. Personalens oro bottnar i dåliga erfarenheter från när Carema drev äldreboendet. Och nu fruktar man alltså att historien ska upprepa sig när ännu ett privat vårdbolag tar över.

Ordförande i Kommunal Västerås medverkade och i intervjun sades följande.

(Ordförande Kommunal Västerås) – Problemet är egentligen tudelat. Den ena biten är att man har inte förtroendet för en privat arbetsgivare utifrån sina tidigare erfarenheter och sedan är det också den här biten med att byta arbetsgivare. Att sätta sig in i den nya arbetsgivarens policy och hur arbetsgivaren vill att verksamheten ska bedrivas och så vidare. Det blir ju väldigt jobbigt om man ska göra det, alltså byta arbetsgivare inom loppet av två år så har man tre arbetsgivare man ska förhålla sig till helt enkelt. Det är ett problem. (Reporter) – Vet du om det finns någonting som talar för att personalens oro är befogad? (Ordförande Kommunal Västerås) – Inte som jag vet i dag faktiskt. Men, det är svårt att få ett grepp om en ny arbetsgivare på en så kort tid också.

Vd:n för Vård i Rosstorp AB medverkade och i intervjun sades följande.

(Reporter) – Förstår du att det kan vara oroligt? (Vd Vård i Rosstorp AB) – Ja, det är som jag säger, det gör jag. Jag har jättemycket respekt för det. Det blir en jätteutmaning för oss att stilla den oro som finns och det är min absoluta förhoppning.

Västmanlandsnytt avslutades med att nyhetspresentatören bland annat sa:

Efter att Carema misskött verksamheten vid Trumslagarbackens äldreboende i Västerås så är personalen nu kritisk till att ett nytt privat vårdbolag ska ta över verksamheten. Ja, det är en av de nyheter vi rapporterat om i kvällens sändning.

ANMÄLAN

I inslagen hävdades helt felaktigt att Västerås kommun övertog verksamheten på Trumslagarbacken från Carema på grund av misskötsel. Sanningen var att avtalstiden hade gått ut och ny upphandling skulle göras. Det handlade inte om några fel i omsorgen från Caremas sida. Inslagen var ett politiskt och ensidigt inlägg från Kommunal för att svärta ner privata vårdföretag. Carema har inte getts någon möjlighet att bemöta kritiken. Reportern hade inför andra sändningen fått veta saken. Redaktionen hade därmed två timmar på sig att ta bort eller ändra inslaget inför andra sändningen.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges television (SVT) anser att inslagen överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet samt bestämmelsen om beriktigande och anför i huvudsak följande.

Anmälaren skriver att orsakerna till att driften av äldreboendet Trumslagarbacken i Västerås övertogs av kommunen inte hade något med omsorgen från Caremas sida att göra. Redaktionen hade i sin research funnit att

Västerås kommun vid tidigare uppföljning av boendet Trumslagarbacken i Caremas regi funnit ”flera brister främst vad gäller hälso- och sjukvårdsinsatser” (tjänsteskrivelse Västerås stad, Dnr 2009/392-ÄN-702) och att det fanns frågetecken på de handlingsplaner som gjorts upp av bolaget. Formuleringen i påannonsen syftade på att misskötseln handlade om knappa personalresurser vad gäller sjuksköterskor, sjukgymnast och arbetsterapeuter, dessutom riktades kritik vad gäller journalhanteringen vid boendena. Redaktionen fann inte indikationer på att bristerna skulle rört vården av de boende på äldreboendet. Den praktiska omsorgen utförs i mångt och mycket av samma personal oavsett om Carema, det kommunala bolaget Proaros eller privata Vård i Rosstorp sköter driften. Detta är den sakliga bakgrunden till formuleringen. Vad gäller opartiskheten bedömde redaktionen att Carema inte var en utpekad part i inslaget. Den oro som Kommunals representant berättade om handlade om vårdpersonalens känslor inför det nya privata vårdföretaget. Företagets vd gav sedan respons på deras oro i inslaget.

Vad gäller fråga om beriktigande så hade redaktionen inte möjlighet att under tiden mellan sändningen kl. 19.15 och kl. 21.45 hitta några källor som tydligt kunde fastslå i detalj huruvida bristerna rört även annat än arbetsförhållanden. Redaktionen ansåg inte att formuleringen i påannons och avannons fastslog att Västerås kommun övertagit driften på grund av missförhållanden i vården under Caremas ledning. Det gavs en korrekt och kortfattad beskrivning av kronologin och bakgrunden till personalens oro. Carema uppfattades inte som en utpekad part i inslaget utan det handlade om personalens oro för att ett nytt vårdföretag skulle ta över driften. Därför fann redaktionen ingen orsak att i senare sändningar samma vecka göra något beriktigande av de uppgifter som fanns i det ursprungliga inslaget.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser inte att SVT, genom det material som programföretaget presenterat i ärendet, har visat grund för uppgiften att Västerås kommun tog över driften av Trumslagarbackens äldreboende efter att Carema misskött verksamheten. Enligt nämnden strider därför inslagen mot kravet på saklighet i denna del. Nämnden anser vidare att den kritik som därmed riktades mot Carema var av sådant slag som borde fått bemötas. Nämnden konstaterar att det utpekade företaget inte getts möjlighet till detta och att inslagen därför även strider mot kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Ingrid Carlberg, Maria Edström, Leif Hedman, Kristina Ståhl och Nedjma Chaouche Liljedahl efter föredragning av Rasmus Gedda.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Rasmus Gedda